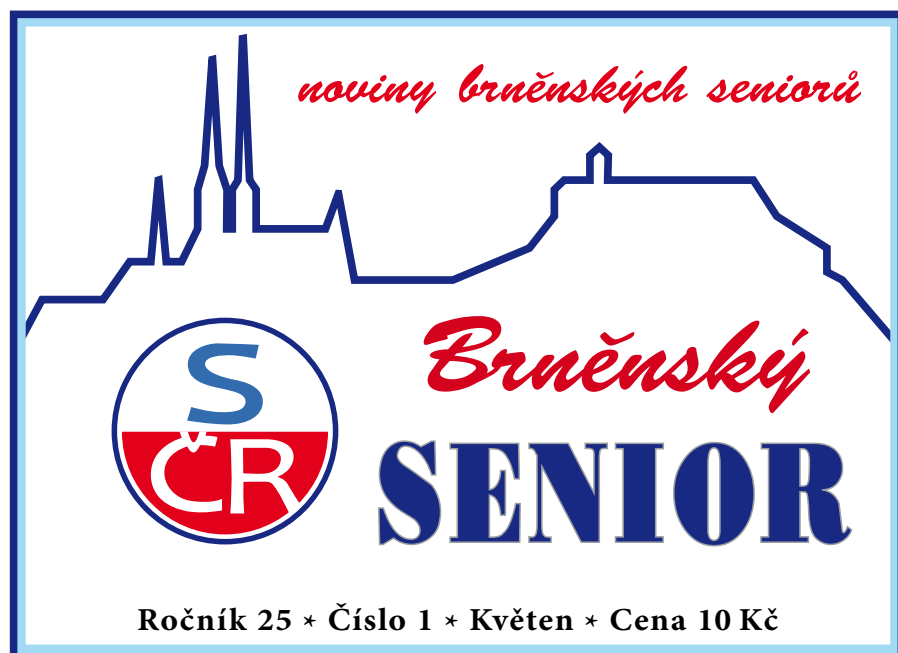

Brněnský senior vychází
za finanční podpory
statutárního města Brna

B | R | N | O

Milí čtenáři!

Již přes rok žijeme ve ztížených životních podmínkách souvisejících s naším bojem proti nejzákeřnější pandemii v novodobých dějinách lidstva, COVIDEM 19. Autorka s laskavým svolením městské organizace Senioři, pod vede-

ním Mgr. A. Kudličkové vám předkládá tři části příspěvku. Budou vycházet v Brněnském SENIORU na pokračování. První část (Po roce pandemie) pojednává o průběhu nákazy, nastavených opatřeních státu včetně potíží s očkováním

prioritních skupin populace. Druhá část (Aktuality ze světa a Česka) přibližuje události, které nás nejvíce zaujaly. V poslední části (Životní jubilea osobností v roce 2021) vzpomeneme osobnosti, které známe a vážíme si jich.

I. PO ROCE PANDEMIE

Jarní vlnu koronavirové nákazy jsme společnými silami, díky vládním restrikcím v nouzovém stavu a ruku v ruce s kázní a solidaritou našich občanů, jsme dokázali do 4 měsíců dostat pod kontrolu. Naše poděkování patřilo především týmům lékařů a zdravotníků na jednotkách intenzivní péče (JIP). V nemocnicích pomáhali medici Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně (MUNI). Svou pomoc dobrovolně nabídli zaměstnanci a studenti dalších vysokých a středních škol se zdravotnickým zaměřením, kteří pracovali jako pomocné síly na necovidových odděleních nebo v testovacích centrech. Posilou byli i členové integrovaného záchranného systému. Všichni si zasloužili náš obdiv. Zvláštní uznání za pomoc seniorům v době Covidu 19 patří vedení a zaměstnancům SENIOR POINTŮ fungujících při ÚMČ města Brna. Podávaly telefonicky informace a někde (např. v Brně na Lesné) přes výdejová okénka bezplatně rozdávaly „svým seniorům“ (rozuměj trvale bydlícím v dané městské části) jednorázovou dezinfekci a roušky. Vděčnost a poděkování za pomoc starším zdravotně postiženým

a osamělým patřila (dodnes) členům dobrovolnických center, zejména při MUNI a JAMU v Brně. Zaměstnanci rozvázali roušky, dezinfekci, studenti pomáhali s nákupy a doprovody k lékařům. Autorka může z vlastní zkušenosti zdravotně postižené seniorky potvrdit, jakým přínosem pro pedagogii (MUNI a JAMU v Brně) byly. Návštěvy studentů v době domácí izolace mimo vyžadovanou pomoc, při-

nášely seniorům elán a energii mládí, optimistický pohled na svět a „akademické“ diskuze.

Zlepšující se zdravotní situace vedla představitele státu ke zrušení nouzového a pozvolnému uvolňování restrikcí, aby občané měli možnost zajít do přírody a věnovat se sportovnímu a kulturnímu vyžití. Bohužel vlastním přičiněním, nedisciplinovaností těch,

Dokončení na str. 2.

Dokončení ze str. 1.

kteří nedodržovali nastavená pravidla chování (ruce, roušky, rozestupy, rozum) se začala rozvíjet druhá vývojová fáze Covidu. Epidemiologická situace v Česku se rapidně zhoršila na podzim 2020 a přes vánoční svátky včetně ledna 2021. Hlavní příčinou bylo šíření agresivnější tzv. Britské mutace, poté i Jihoafrické verze nákazy. Další příčinou bylo pomalé schvalování očkovacích vakcín Evropskou lékovou agenturou. Distribuce vakcín do ČR nebyla dobrá. Všechny čtyři nové vakcíny od firem: Pfizer a BioNTech, Moderna, AstraZeneca, Johnson & Johnson přicházely se zpožděním a v menším než objednaném množství. Centrální registrace i plánovaný program očkování prioritních skupin obyvatelstva byly zpomaleny. Začátkem března 2021 vrcholila krize našeho zdravotnictví. Nemocnice nefungovaly v běžném režimu, plánované operace byly odloženy, řešily se pouze akutní případy. Přibývalo pozitivně testovaných, hospitalizovaných i zemřelých. Na anesteticko-resuscitačních odděleních (ARO) a jednotkách intenzivní

péče (JIP) docházela volná lůžka s napojením na umělou plicní ventilaci. Vedení státu vyhlásilo po malicherném a populistickém politikaření lockdown.

Zlom přinesla větší proočkovanost populace na přelomu března a dubna 2021, před Velikonocemi. Jakoby tyto svátky jara, v křesťanském poje-

tí zrodu života, umocnily nezlomnou naději a víru v normální život bez omezení pandemií. Tuto dobu, tak těžkou pro nás seniory, vystihují známá slova věštby Libuše ze stejnojmenné opery Bedřicha Smetany. Dovolte citaci: „Můj drahý národ český neskoná, on pekla hrůzy slavně překoná!“

PhDr. Jana Vrabcová, CSc.

OSOBNOSTI BRNA

BROM, Gustav

vlastním jménem Gustav Frkal

*** 22. 5. 1921 Velké Leváre (okr. Senica)**

† 24. 9. 1995 Brno

džezový hudebník, dirigent, sólista

Původně chtěl být stavebním inženýrem a architektem jako jeho strýc

z matčiny strany. Stal se však českou džezovou legendou. Už v dětství prošel první tvrdou školou života. Narodil se na Slovensku, kde chtěl jeho otec rychle zbohatnout, jeho podnik však zkrachoval. Gustav Frkal starší prohru neunesl a i s penězi od rodiny o Vánocích 1922 odešel. Krátce nato v cizině zemřel. Matka Marie si sice našla práci na poště, ale brzy se vrátila na rodnou Moravu. Dostala místo poštovní administrátorky, což znamenalo jezdit s vlakovými soupravami po celé Moravě. Byla nucena svěřit Gustava a o rok staršího Milana do péče dětských domovů a příbuzných. Malý Gustav takto vystřídal několik „štací“ (z kláštera v Holešově dokonce utekl), poslední byl dětský domov ve Veverské Bitýšce, kde vychodil obecnou školu. Tehdy dostal od matky první hudební nástroj - housle. V roce 1931 se jí podařilo sehnat práci i byt v Kroměříži, kde začal Gustav chodit na gymnázium a získal začátky hudebního vzdělání. V roce 1933 se rodina usadila v Brně, které se Gustavovi stalo celoživotním přístavem a osudem. Nastoupil do

sekundy na reálce v Antonínské ulici a chodil na hudební výchovu k prof. Josefu Tomašíkovi, pozdějšímu řediteli brněnské konzervatoře, a začas k prof. Krčíčkovi - to už zvládal klarinet i saxofon. V kvintě založil studentskou kapelu R-BOYS a po tvrdých nácvicích s ní hrál na studentských tanečních čajích v DOPSu. Po okupaci, v necelých osmnácti letech, roznášel po Brně protinacistické letáky. Gestapo celou odbojovou skupinu rychle odhalilo a pozatýkalo. Student Gustav Frkal byl zatčen 1. června 1939. Z vězení v Orlí ulici byl převezen do věznice na Špilberku, kde strávil 4 měsíce. Zázrakem unikl transportu do koncentračního tábora v Dachau. Po propuštění stihl ještě složit maturitní zkoušku, vysoké školy však již byly zavřeny. Gustav dal znovu dohromady členy předválečných R-BOYS a hledal pro kapelu uplatnění. Na radu přátel se rozhodl změnit příjmení. Našel je náhodně ve slovníku, kde se jeho tužka zabodla u halogenu brom. Nové umělecké jméno bylo krátké, zvučné a internacionální, Gustav je později úředně přijal

i jako jméno občanské. R-BOYS získali první angažmá v Rožnově pod Radhoštěm, úspěšně působili ve Zlíně, pro pravidelné účinkování je angažoval šéf brněnského hotelu Passage. V lednu 1941 si Gustav Brom opatřil živnostenský list jako kapelník. Před totálním nasazením se kapela „uklidila“ opět do Zlína, pak do polských Katovic, které ovšem byly tehdy součástí Říše. Úřady tam mladé muzikanty ročníku 21 samozřejmě brzy objevily a zatklý přímo na pódiu. Jeden z jejich příznivců z brněnského Arbeitsamtu naštěstí nasadil R-BOYS do brněnské Zbrojovky a to jim umožnilo další hraní. Po válce začínala Bromova kapela v kavárně Rozmarýn v Zemském domě v Brně. Taneční a džezová hudba slavila v té době obrovskou konjunkturu. Gustav Brom sestavil nový orchestr, prohluboval u prof. Tomaštíka své hudební vzdělání, angažmá v Rozmarýnu prověřilo jeho všestranné schopnosti muzikantské i manažerské. Po úspěšném koncertování v Bratislavě a brněnské kavárně Savoy oslnilo Bromovo brilantně swingující těleso pražskou kavárnu Vltava, tehdejší Mekku naší taneční a džezové hudby. Bromovci zde natočili své první tři gramofonové desky, navázali přátelství s pražskými předními hudebníky a džezmeny (R. A. Dvorský, Karel Vlach) i zahraniční kontakty (švýcarská ambasáda). V lednu 1946 pražské účinkování skončilo. Následovalo angažmá v Čsl. rozhlasu v Bratislavě, turné po Švýcarsku (to mělo nepříznivé politické následky) a řada koncertních zájezdů a gramofonových nahrávek. Orchestr nastoupil cestu k dosažení stylové a interpretační kvality evropské a světové úrovně. Ani režimní ponížení žánru na úpadkovou hudbu nemohlo

vývoj zvrátit. Gustav Brom dokázal sledovat a za obtížných podmínek udržet kontakt s trendy džezové hudby v zahraničí. Sázel na žánrovou a stylovou všestrannost, jeho talentovaní hudebníci se pod jeho vedením vypracovali k virtuozitě v technice i improvizaci, orchestr charakterizovala dokonalá práce aranžérská i kompoziční. Brom umožnil, aby v orchestru fungovaly i malé autonomní skupiny, pěstoval vlastní autorský tým (Jaromír Hnilička, Josef Blaha, Mojmír Bártek). Na koncertech i v nahrávkách účinkovali přední sóloví zpěváci a instrumentalisté domácí (snad všechny známé hvězdy) i zahraniční (namátkou Dizzy Gillespie, Gerry Scottová, Jimmy Whitherspoon, Diana Ross and The Supremes, Betty Dorsey a další). Od 60. let slavil Bromův orchestr velkou řadu úspěchů na festivalech u nás i v zahraničí (Manchester, Norimberk, Varšava, Antibes), v roce 1974 byl v oficiálním žebříčku první desítky nejlepších světových kapel na

sedmém místě. Trasy zájezdů se protáhly až na Kubu a do Indie. Rozený džezmen a bytostný muzikant Gustav Brom s obrovským osobním kouzlem a vysokou profesionalitou řídil typickými úspornými gesty svůj orchestr 53 let. Byl to v Evropě nejdéle působící dirigent u jednoho souboru. Jeho diskografie čítá přes 570 titulů. Soubor pod jeho vedením absolvoval více než 250 zahraničních turné. Stálým zázemím však zůstala pro Gustava Broma rodina (v srpnu 1947 se oženil s majitelkou brněnského módního salonu Marií Gergelovou, s níž měl dceru a syna) a Brno, kde vždy rád koncertoval a nahrával, ale s nímž se také občansky sžil a fandil zde svým oblíbeným sportovním klubům. Přes četná úskalí a dramatické životní zvraty dokázal přivést svůj orchestr na vrchol poctivě zaslouženého světového úspěchu a patří mu přední místo ve dvoraně slávy českého džezu.

(čip).

HELCELET, Jan

* 2. 1. 1812 Dolní Kounice

† 19. 2. 1876 Brno

profesor, národní buditel

V televizní minisérii o Boženě Němcové se krátce objevila i postava jejího intimního přítele Jana Helcelety. Jeho osobnost, navíc spojená s Brnem, si rozhodně zaslouží hlubší pozornost.

Nejstarší známí předkové rodiny pocházeli ze Švýcarského města Porrentruy. To se ještě rodina psala „Höhlzet“, jméno Helcelet přijala asi v roce 1801. Ze Švýcar přišla na Moravu a usadila se v Dolních Kounicích, kde se také narodil pozdější významný

národní činitel Jan. V září 1823 nastoupil na brněnské gymnázium. V duchu rodinné tradice se také vyučil mlynářem u mistra Günthera v Březí u Nákla. Jako tovaryš pak vandroval po Slezsku a Čechách. V letech 1834 – 38 zakotvil na vídeňské univerzitě, kde studoval medicínu, rok pak prohluboval své znalosti v Padově, praktikoval v Brně v nemocnici U sv. Anny. Doktorát získal v roce 1840 ve Vídni a stal se magistrem porodnictví. Lékařská praxe ho však příliš nelákala a tak v roce 1841 přijal místo suplenta a o pět let později profesora na Stavovské akademii v Olomouci

Dokončení na str. 4.

Dokončení ze str. 3

(její postavení se rovnalo univerzitnímu). Helcelet přednášel polní hospodářství a přírodopis, současně se stal redaktorem Olomouckých novin (Holomoucké/prostonárodní/noviny) a Slezských listů. Také se oženil, z manželství se narodily děti Božena a Ctibor. Po zrušení olomoucké univerzity se v roce 1850 stal na nově zřízené technice v Brně řádným profesorem národního hospodářství.

Jan Helcelet byl už od gymnaziálních let nadšeným českým vlastencem, později se významně podílel na obrozeneckém hnutí. V Revolučním roce 1848 se aktivně účastnil Slovanského sjezdu, kde jako zástupce Moravy pracoval v 1. sekci českomoravsko-slovenské. Navázal úzké kontakty a přátelství s ostatními významnými představiteli obrozeneckého hnutí, zejména s brněnským augustiniánem, utopickým socialistou Františkem Matoušem Klácellem, a Boženou Němcovou. Pod jménem Lubomír vstoupil do Klácellem založeného Českomoravského bratrstva. Přátelství mezi Helcelem a Němcovou, založené zpočátku na živé korespondenci, přerostlo v 50. letech v intimní

vztah. Ten však neměl dlouhého trvání, a jak vyplývá z dopisů, Božena Němcová nesla rozchod s „Ivanem“, jak mu říkala, velmi těžce. V literární činnosti jí ovšem Helcelet velmi pomohl. Jako redaktor národního kalendáře Koleda, který dosáhl mimořádné úrovně svými naučnými i beletristickými články, otiskoval její pohádky a povídky, příznivými kritikami se o její práci vyjadřoval v pražském periodiku Kritische Blätter. Helceletova podpora přinesla Němcové tolik potřebné uznání v literárních kruzích i větší existenční jistotu.

Úspěchem národního hnutí v Brně a na Moravě bylo v roce 1849 založení vzdělávacího a vydavatelského spolku Národní jednota, kolem které se soustřeďovali nejvýznamnější představitelé české literatury na Moravě. Jan Helcelet k nim samozřejmě patřil, i když jeho talent se projevoval hlavně v publicistice a popularizaci.

Vzdělaný a kultivovaný prof. Jan Helcelet byl společensky respektovanou osobností. V roce 1861 byl zvolen za Slovanskou stranu moravskou poslancem Zemského sněmu a také vyslán do říšské rady ve Vídni. V domovském Brně se mimo jiné zasloužil o založení

Tělovýchovné jednoty (1862), pozdějšího Sokola. Významně se tady podílel na národní a buditecké práci, které pomáhal v té době důležitou činností publicistickou a popularizačtorskou. Je pochován na Ústředním hřbitově v Brně, náhrobek zhotovil sochař Torelli podle návrhu Theophila Hansena. Je po něm pojmenovaná ulice v Brně-Masarykově čtvrti.

Tradice vzdělané, kultivované a vlastenecky orientované rodiny pokračovala i v dalších generacích Helceletů. Syn Ctibor (1844) byl právníkem a pracoval mimo jiné jako koncipient v advokátní kanceláři vedoucího moravského politika JUDr. Aloise Pražáka. Byl cvičitelem a náčelníkem Sokola, v otcových stopách pokračoval i jako poslanec říšské rady ve Vídni. Ctiborův druhý syn Mojmír byl lékárníkem u sv. Anny. Byl to vzdělaný člověk mnoha zájmů, podědil i rodinný vztah ke sportu. Kromě toho po něm zůstala mimořádně hodnotná sbírka exlibris, kterých podle některých pramenů shromáždil až 40 tisíc. Čtvrtinu z nich má v péči Moravská galerie v Brně.

(čip)

VOLBY – ŘÍJEN 2021

V jakém světě to žijeme? Čeho se máme chytit, je tu něco jisté?

Hodnoty stáří jsou nevyčíslitelné a dobře zestárnout je uměním.

Svět vzpomínek je ten, ve kterém člověk něco znamenal, byl potřebný a měli ho rádi. Někomu ve stáří vyhovuje aktivní styl, jinému zase klid.

Proto ve stáří podporujeme takové politiky, kteří jsou schopni naše potřeby a zájmy zajistit. V nadcházejícím období proto vybírejte ty, kteří pro nás něco již udělali, chodí na naše akce a mají čas nás vyslechnout a zajistit finance na volnočasové aktivity.

V každém čísle Brněnského seniora,

vás budeme seznamovat s politiky různých stran a hnutí, kteří s námi dlouhodobě spolupracují.

V parlamentních volbách vybírejte uvážlivě!

Mgr. Alena Kudličková, předsedkyně

SENIORI JSOU PRO KSČM VŽDY NA PRVNÍM MÍSTĚ

Počátek roku a jaro nás všechny opět nemile překvapily. Pandemie nového typu viru zasáhla celou společnost, seniory nevyjímaje. Ba naopak – ty ještě trochu víc než ostatní. Mnozí si opět uvědomili, jak důležité je držet spolu a chovat se zodpovědně. A za to vám patří poděkování. I když nesměle, ale vypadá to, že očkování proti zákeřné chorobě nabralo na obrátkách a dospějeme do bodu, kdy dosáhneme kolektivní imunity. To jistě umožní navrátit se do normálního života, jak jen to půjde. Jsme rádi, že jsme toto období ve zdraví přežili a můžeme se (snad) těšit na lepší časy.

Je před námi léto. Věřím, že to bude léto krásné, i když možná trochu ve stínu některých možných omezení. Naše země se bude delší dobu vzpamatovávat ze zastavení normálního života. My všichni však můžeme pomoci překonat výpadek příjmů například z turistického ruchu tím, že můžeme v době prázdnin procestovat naši zem a poznat její krásy. Věřím, že si všichni v tomto období odpočineme, načerpáme nové síly do dalšího období. Na podzim nás čekají další volby – tentokrát do Parlamentu PS ČR. Poselství KSČM pro ně je jasné – na krizi nesmí opět doplatit oby-

čejní občané jako tomu bylo v krizi před více jak 10 lety. Chtěl bych vás všechny pozvat na naše akce, v nejbližším termínu - 30. května, to bude od 10:00 hodin v parku na Zahradnické ul. Dětský den. Pro něj máme nachystán bohatý kulturní program a soutěže pro děti. V závěru prázdnin opět připravujeme akci Rozloučení s létem, na níž zahájíme volební kampaň. Součástí bude i projížďka na lodi po brněnské přehradě. Bereme to jako kulturní rozloučení s létem a zároveň jako setkání s občany, když nám nebylo umožněno v jarních měsících se potkat společně pod rozkvetlou třešní.

Vrátím se ještě ke zmiňovaným volbám, které rozhodnou kam se bude ČR ubírat v následujícím období. Právce a další dnes opoziční strany se už těší na to, jak budou vládnout a okleští sociální stát, tedy i důchody v rámci boje za ozdravení veřejných rozpočtů! Dovolte, abych vás ujistil, že naši senioři jsou u KSČM vždy na prvním místě a budeme se rvát za jejich potřeby a zájmy. To byl i jeden z hlavních důvodů, proč KSČM po minulých volbách byla ochotna v určitých oblastech tolerovat vládu. Nejen, že tak přispěla k překonání vládní krize, ale především tím prosadila uskutečňování příznivé sociální politiky. Bez KSČM by vládnoucí hnutí ANO ani náhodou nepřišlo například s pravidelným výrazným zvyšování důchodů, nebylo by ochotno diskutovat ani

o celé řadě dalších opatření týkajících se úprav Zákonníku práce ve prospěch pracujících.

Po mnoha letech si politici ostatních stran všimli, že stojíme před zásadním problémem – suchem a změnou klimatu. Když jsme jako KSČM o této problematice hovořili dříve, tak se nám někteří i smáli. Dnes pochopili, jak důležitá voda pro život je. Jsem v tomto ohledu rád, že to byla právě KSČM, která donutila vládu uvolnit prostředky na zpětný výkup vodních zdrojů do českých rukou. Trápí nás i další odvětví, například doprava. S uspokojením jsem přijal, že se podařilo obhájit schválené Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje, na jejich základě mohou být realizovány významné dopravní stavby jako je D52 a R43, jež zajistí bezpečnost a současně přispějí k lepšímu životnímu prostředí. Nyní je na řadě prosazení jejich realizaci z úrovně státu. V rámci kraje a města je nachystána k realizaci výstavba zařízení pro bydlení a další aktivity našich seniorů. Pokud dostane program KSČM důvěru věřte, že tyto plány budou za pomoci státu uskutečněny.

Dovolte, abych vám všem ještě jednou popřál krásné prosluněné a bezstarostné léto. Využijte je k setkávání se svými rodinami, vnoučaty i přáteli. Není nad pohodu a klid, který vám může pomoci načerpat síly pro další období. Budeme je jistě potřebovat my všichni. Pěkné léto.

Martin Říha, kandidát do voleb do Parlamentu PS ČR

DĚTSKÝ DEN

30.5.

10-15.30 v parku ve vnitrobloku ulic Poříčí, Křídlovická a Zahradnická

10.00 vystoupí KAREL GOTT

REVIVAL MORAVA

grilování, limonáda, skákací hrad, soutěže pro děti o ceny, střelba ze vzduchovky, sibiřské kočky

**ZASTUPITELÉ ZA
KSČM VÁS ZVOU
NA DĚTSKÝ DEN**

Objednatel: MěV KSČM Zhotovitel: MěV

26. DUBNA 1945 - VÝZNAMNÉ DATUM V DĚJINÁCH MĚSTA BRNA

Během toho dne vojska Rudé armády osvobodila Brno z nacistické okupace. Stalo se tak v rámci Bratislavsko-brněnské operace 2. ukrajinského frontu pod velením maršála SSSR Rodiona Jakovleviče Malinovského. Bylo nasazeno 350 000 vojáků, 246 tanků a samohybných sil, 6150 děl, raketometů a minometů za podpory 5. letecké armády s 637 letouny. Rumunská královská armáda jako součást 2. frontu měla 86 000 vojáků, 990 děl a minometů a 46 tanků. Jižní Moravu bránila část německé 1. tankové armády pod velením generála W. Nehringa. Šlo o 400 000 vojáků, 4000 děl, vrhačů raket a minometů a 120 tanků s podporou 120 letadel 6 letecké flotily.

Bratislavská část operace 2. ukrajinského frontu skončila 4. dubna 1945 osvobozením Bratislavy. V první etapě brněnské části operace probíhaly boje o přechod řeky Moravy a o Lanžhot k vytvoření předmostí k dalšímu postupu směrem na Brno. O urputnosti bojů svědčí počty pohřbených rudoarmějců v Hodoníně 1054, v Hustopeči u Brna 1882, v Ořechově 1452 a v Šitbořicích 56. Jde o svoz padlých vojáků z okolních obcí.

Několik dnů probíhaly boje o Ořechov a Šitbořice. V této obci usilovali rudoarmějci o odrazení protiútoků hitlerovců. Pronikli do obce a zvěským způsobem naložili se zajatci, několik z nich bylo pohřbeno i jinde.

Boje v 2. etapě brněnské části operace ve dnech 15.-22. dubna 1945 byly přerušeny na čáře Těšany-Moutnice-Blučina-Hajany-Ořechov-Ivančice. Situace vyžadovala přeskupení sil a prostředků. Podle plánu dalšího postupu na Brno měla pěchota za podpory tanků a letadel prolomit obranu nepřítele a současnými údery od severozápadu a severovýchodu dosáhnout obchvatu vojsk severně od Brna.

Přeskupování sil a prostředků bylo ukončeno ráno 23. dubna 1945. Na pozorovatelnu 18. gardového střeleckého sboru u Řepic přišel velitel 2. ukrajinského frontu v doprovodu s dalšími veliteli a důstojníky štábu frontu. Seznámil se s přípravou rozhodujícího nástupu vojsk na Brno a vydal příkaz k zahájení útoku. Po prolomení obrany nepřítele však se hitlerovci zoufale bránili. Byl vydán rozkaz k nasazení 6. tankové armády, která již bojovala o Vídeň a na znojenském směru. Německá letadla se přiblížila s úkolem bombardovat soustředění vojsk od Těšan po Šitbořice. Letecká jednotka Rudé armády s nimi bojovala úspěšně. Jeden letoun byl sestřelen před zraky Malinovského. Po úspěšném postupu se Malinovský vrátil na své stanoviště Modré na Slovensko. Osobně mu zavolał Stalin a vytkl mu, odkdy velitel frontu chodí vydávat rozkazy do první linie.

Ve dnech 24.-25. dubna 1945 již pěchotu a tanky uvítali občané okrajových částí Brna, např. v Tuřanech a ve Slatině, odkud postupovali na Líšeň. Když přišly další jednotky od Šlapanic narazily na odpor ve Slatině, kam se hitlerovci vrátili. Zničili dva tanky. Náčelník štábu 2. frontu M. V. Zacharov mně v rozhovoru řekl, že jednotky měly spojení na své velitele, nikoliv mezi sebou. V noci na 26. dubna byl proveden přísun dalších vojsk, dělostřelectva, minometů i katuš. Ráno byl zahájen útok na město. Nejvíce se podle pamětníků bojovalo na hlavní ose Vídeňská-Nové sady-Nádražní-Lidická-Pražská na výpadové silnici z Králova Pole, na Dornychu, Křenové. Těžké boje byly o svahy Černých polí, po obou stranách tišnovské dráhy železnice s hlavním úsilím na Lozíbký. Urputný boj byl sveden o Německý dům, jehož trosky bylo nutno po válce

Brněnské jaro 1945 – Počáteční minometná okupace a osvobození Brna Rudou armádou

Útok minometů pěchoty po Vídeňské ulici.

Pěchotní postavení minometů ráže 82 mm v Jiráskových ulicích

zbourat. Podařilo se zabránit vyhození přehradní zdi do povětří díky hráznému Šikulovi, který sovětským ženistům ukázal místa náloží. Téměř v každé městské čtvrti kladly odpor osamělé skupiny, které střelily většinou z pudy. Opevněný Špilberk s posádkou se vzdal bez boje. Večer bylo Brno osvobozeno až na část Králova Pole, Řečkovicalesnatých svahů na severovýchodě, které byly přirozenou základnou obrany nepřítele. Boje tam probíhaly až do 6. května 1945, kdy byla zahájena Pražská operace prvního, čtvrtého a druhého ukrajinského frontu. Pamatuji se, že asi 2 dny koncem dubna šli lidé s nejnnutnějším z uvedené oblasti. Celou noc přijížděly vozy s katušemi do tehdejších kasáren s volným prostorem na Provazníkové. Přijelo několik důstojníků, zazněly jejich povely a z dlouhé řady katuší zazněla palba. My zvědavci ve skupině 10-15 letých jsme honem utíkali dál od hluku výstřelů. Teprve na počátku května 1945 se fronta od Brna vzdálila na linii Rozdrojovice-Ivanovice-Jehnice-Utěchov, za kterou boje pokračovaly.

Veliteli vojsk 2. ukrajinské fronty maršálu Sovětského svazu Malinovskému a náčelníku štábu fronty generálu-plukovníkovi Zacharovovi vydal nejvyšší velitel rozkaz s uvedením konkrétních jednotek a jejich velitelů, kteří se v bojích vyznamenali, např. 7. gardové armády genplk. Šumilova, 9. gardové genplk. Glagojeva, 18. genpor. Gastiloviče, 40. genpor. Zmanenka, 53. genpor. Managorova, 6. gardové tankové

- V Obřanech na ulici Fryšajova na hranici katastru
- Ve Slatině na ulici Hvězdoslavova s textem Od Šitbořic přišli s připomenutím jednoho z hlavních směru postupu Rudé armády na Brno
- V Bohunicích na ulici Jihlavská na hranici katastru
- V Horních Heršpicích na ulici Vídeňská s připomenutím z dalšího směru postupu na Brno od Ořechova
- V Řečkovcích u silnice na ulici Žilkova.

genplk. tankových vojsk Kravčenko, 8. letecké genplk. Gorjunov, 1. gardové jezdecko-mechanizované skupiny genpor. Plijeva, 1. rumunské sbor. gen. Atanasise a 4. rumunské sbor. gen. Dascalesca. Rozkaz končí slovy: Dnes 26. dubna ve 22 hod. hlavní město naší vlasti Moskva. Jménem naší Vlasti vypálena počest skvělých vojsk 2. ukrajinského frontu zmocnivších se města Brna, 20 salv z 22 děl. Za skvělé bojové činy vyslovuji díky Vámi vedenému vojsku, jež se zúčastnilo bojů za osvobození Brna. Věčná sláva hrdinům, padlým v boji za svobodu a nezávislost naší vlasti. Smrt německým okupantům. Vrchní velitel maršál Sovětského svazu J. V. Stalin.

V Brně jsou pomníky a sochy, které připomínají osvobození Brna v roce 1945. Především je to pomník vítězství na dnešním Moravském náměstí, dále pomník velitele vojsk 2. ukrajinského frontu maršála SSSR R. J. Malinovského poblíž Domu umění na náměstí,

které je po něm pojmenováno. Dále jsou to místa posledního odpočinku často rokem narození mladých rudoarmějců.

Ústřední hřbitov, kde je pohřbeno společně 364 366 vojáků, zvláště 283 důstojníků a dále 12 vyšších důstojníků, Jundrov - 7 na ulici Kellnerova, Komín - 110 v parčíku na vrcholu návrší pod názvem Ruský vrch, Královo Pole - 326 na ulici Božetěchova 2a na kraji parku u kostela, Nový Lískovec - 49 na ulici Rybnická 2, Řečkovice - 106 za zámekem při cestě na hřbitov na Palackého náměstí.

Pomníky připomínají padlé v bojích na 91 místech jižní Moravy i v městských částech Brna. Na Ústředním hřbitově jsou pochováni rumunští vojáci i důstojníci v počtu 6000. Jsou též pohřbeni na Vyškovsku a Prostějovsku, kde spolu s rudoarmějci bojovali proti hitlerovcům. Na výpadech silnicích v Brně, jimiž se vojska 2. frontu probíjela do Brna, jsou umístěny pilony, které tuto událost připomínají:

Na tato místa na jižní Moravě i v Brně přicházely ze závodů škol početné delegace uctít památku vojáků Rudé i Rumunské armády. Po listopadu 1989 došlo k zásadní změně. Z pomníku na Moravském náměstí bylo odstraněno znění rozkazu J. V. Stalina, ze všech pomníků a soch odstraněna pěticípá hvězda a některé pomníky byly více nebo méně poškozeny, vytlučeny nápisy z kovu apod. Počty přicházejících k nim se zmenšovaly přirozeným úbytkem přímých pamětníků událostí osvobození v roce 1945, loni a letos v důsledku epidemie. Ale i tak přicházelo v malých i větších skupinách dost těch, kteří považují za svou povinnost přijít a v několika minutách klidného přemýšlení uctít památku těch, kteří se podíleli na osvobození Brna a naší země vůbec od nacistické okupace a s uvědoměním si toho, pokud by hitlerovské Německo s dalšími podobnými v Itálii a Japonsku zvítězilo.

*Pokračování v příštím vydání.
PhDr. Karel Janiš*

KLUB SENIORŮ SLATINA INFORMUJE

Loňský rok byl pro nás - členy Klubu seniorů smutný. Po první koronavirové vlně jsme se těšili na podzim, že uskutečníme všechny plánované akce, ale bohužel - druhá vlna epidemie zase všechno překazila. Přesto se nám podařilo uskutečnit alespoň několik společných akcí.

Po prvním rozvolnění zákazů jsme se už od poloviny května začali scházet na Zpívankách.

Koncem června se konečně uskutečnil náš oblíbený taneční čaj.

Velice zdařilé byly na začátku července 3. klubové sportovní hry. Fotky z nich jste mohli vidět v našich vývěsních skřínkách. Program her pečlivě připravil pan Stejskal, o následné občerstvení se postarali manželé Janouškovi, paní Stejskalová a Bílá. Diplomy obstarala a vypsala paní Hlásenká. Všem za to patří velké poděkování. Hry se líbily, zúčastnily se jich i naše nejstarší členky.

Po prázdninách jsme se sešli 2. září na besedě, kde nám zcela nezištně

zahráli Old Boys Poutníci. Kromě nevšedního zážitku jsme se dozvěděli i historii založení a fungování kapely. Za tento pěkný koncert děkujeme členovi skupiny a také členovi našeho klubu panu Linhárkovi.

10. září se nám podařilo uskutečnit zájezd do Troskotovic pod Troskami do musea panenek. Je to opravdu jedinečná podívaná. Panenky jako živé - miminka udělaná podle skutečných dětí - vždy jen jeden originál. Kromě nich spousta panenek a medvídků z dob našeho mládí a také repliky britské královské rodiny a mnoho dalších.

Na podzim jsme měli naplánováno ještě spoustu akcí, ale přišel opět Covid 19 a s ním zákaz všeho dění.

Takže čekáme a velice si přejeme, aby už nastalo uvolnění zákazů a mohli se zase scházet, moc a moc nám to chybí.

Ale přece jen něco pozitivního: náš pan místostarosta Krytinář nám již od února zajistil očkování proti koronaviru a to u nás, v ordinaci paní Mudr Kociánové na ulici Matlachova. V první fázi

80+, a potom 70+, takže v současné době jsou všichni členové našeho klubu, kteří měli zájem, naočkovaní první vakcínou. Těšíme se na druhou, která by měla začít od poloviny května. Za tuto obětavost nemůžeme panu místostarostovi ani dostatečně poděkovat, je to pro nás obrovský přínos. Nemusíme do očkovacích center, máme všechno pěkně při ruce.

Jiřina Čížková

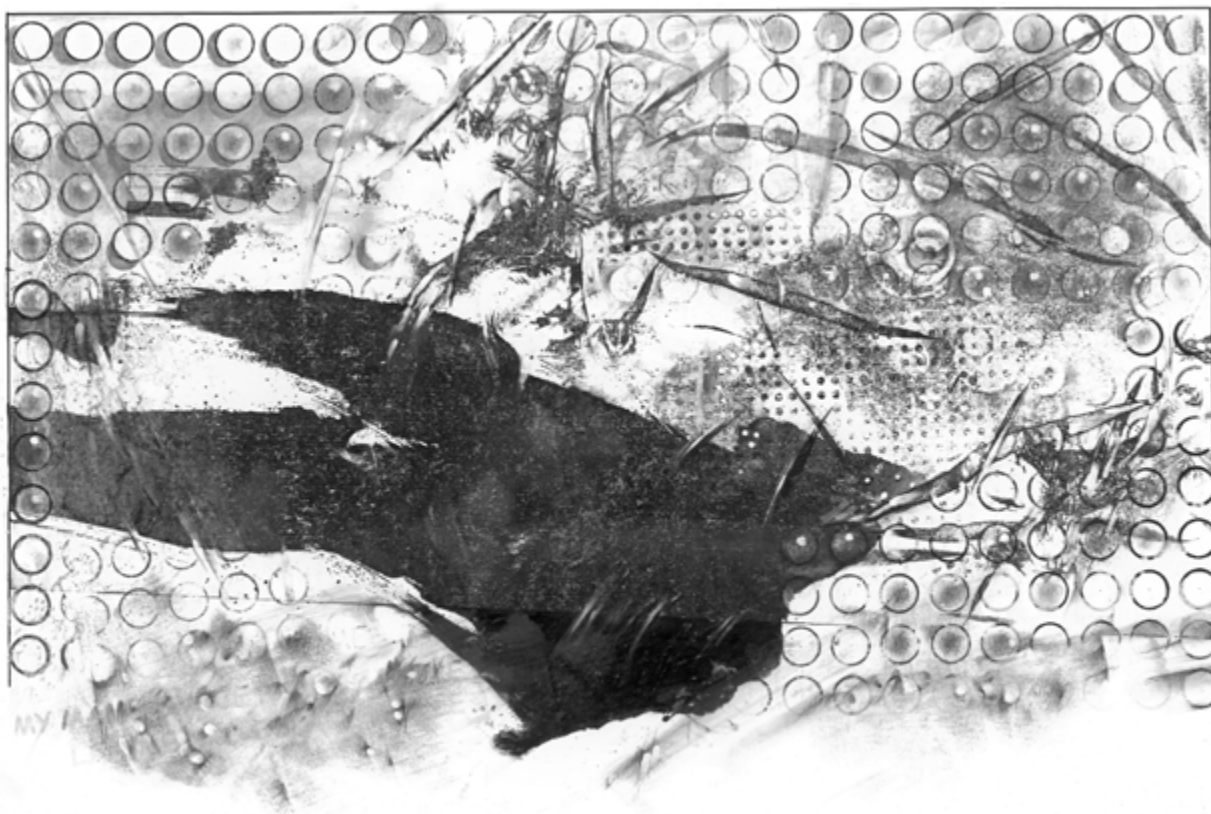

*prof. Alois Hajda, režisér a emeritní rektor JAMU
- zemřel 8.5.2021*

autoportrét popandemický

z cyklu Ilustrovaný lockdown

Vycházky v květnu 2021

3. 5. 2021 - Bystřice ZOO – autobus č. 52, výstup Ruda,
vycházka směr Rakovec – přístavištěodjezd 8.56
10. 5. 2021 - Hlavní nádraží, trol.č. 31 směr Šlapanice, výstup na zastávce Řípská,
vycházka po cyklistické stezce do Šlapanic a zpětodjezd 9.09
17. 5. 2021 - Mendl. nám. aut. č. 52 směr Kohoutovice, výstup Stará dálnice,
vycházka do Údolí oddechu, kamenolomodjezd 9.04
24. 5. 2021 - Štefánikova čtvrť, aut. 57, výstup Útěchov – rozcestí, vycházka směr Ořešínodjezd 8.59
31. 5. 2021 - Juliánov, konečná tramvaje č. 12, vycházka na Bílou horu a zpět odchod 9.00

Vycházky v červnu 2021

7. 6. 2021 - Nádraží Královo Pole, autobus č. 43 směr Soběšice, výstup zast. Högrova,
vycházka sv. Antoníněk, Lesnáodjezd 8.58
14. 6. 2021 - zastávka Přístaviště tramvaj č. 1 a 3, vycházka směr Rakovec,
Kozí horka – U kotvy, zpět lodí do přístaviště odchod 9.00
21. 6. 2021 - Obřanský most, konečná tram.č. 4, vycházka kolem Svitavy směr Bílovice odchod 9.00
28. 6. 2021 - Milosrdní bratří, zast. tramvaje č. 2 a 5, vycházka lanová dráha, směr Pisárky odchod 9.00

Termíny setkávání v přírodě Na Střeláku za Antroposem

27. 5. 2021 od 14.00 hodin • 30. 6. 2021 • 29. 7. 2021 • 26. 8. 2021 • 23. 9. 2021.

oslava Dne matek - 24. 6. 2021 od 14.00 hodin

v zastupitelském sále Magistrátu Brno - Dominikánské nám. 1. Roušky sebou

informace ze Starezu Brnu

- pokud nenastanou zásadní změny, plavání se může obnovit od září. Termíny budou upřesněny.

S ročním odkladem můžeme konečně realizovat náš zájezd plánovaný na rok 2020!

Kdy: 17. 6. 2021 odjezd v 7.00 hod. od Bohémky

Kam: Poutní chrám Dub nad Moravou s varhanním koncertem, Brodek u Přerova, zvonařská dílna I.

Za kolik: 400 Kč + 150 Kč za oběd na faře

Prodej každé pondělí od 10.00 hodin do 13.00 hodin.

PRÁVNÍ PORADNA

pro členy Svazu důchodců, Běhounská 17

červen - 1., 8. a 15.	říjen - 5., 12. a 19.
červenec a srpen - prázdniny	listopad - 2., 16. a 30.
září - 7., 14. a 21.	prosinec - 7. a 14.

Opět vždy v úterý od 9.00 do 13.00 hodin.

Kalendáře z vašich fotografií

STOLNÍ – 14denní
16 listů (28 foto)

1 ks – 349 Kč
5 ks – 279 Kč
10 ks – 249 Kč

NÁSTĚNNÉ
na šířku i výšku - 13 listů (13 foto)

A3	A4
1 ks – 399 Kč	249 Kč
5 ks – 299 Kč	199 Kč
10 ks – 249 Kč	159 Kč

* grafiku kalendáře si vyberete z předchystaných vzorů

** za příplatek 500 Kč vytvoříme grafiku na míru

Ceny jsou za kus s DPH.

* za příplatek 300 Kč doplníme termíny narození rodinných příslušníků a přátel

Protis spol. s r.o.
Podolí 115, 664 03
Tel: 544 228 378

 Tiskarna Protis
www.protis.cz

Brněnský senior - Seniori ČR, z.s., MěO Brno, IČO 69706824

Adresa vydavatele: Běhounská 17, 602 00 Brno • Tel: 545 575 257, mail: svaz.duchodcu.brno@seznam.cz, webové stránky: www.duchodcibrno.cz • Editor: Ing. Milena Leichmannová, další členové redakční rady: Libuše Gottwaldová, Mgr. Alena Kudličková, Mgr. Jana Čipáková, PhDr. Jana Vrabcová, František Borovec • Redakční uzávěrka 25. 4., vyšlo 19. 5. 2021 • Uzávěrka dalšího čísla 25. 6. 2021
Za obsah zveřejněných materiálů odpovídá autor. • Nevyžádané rukopisy se nevracejí. • Reg. číslo MK ČR E 12164 • Tisk a sazba: Protis, spol. s r. o., Podolí 115; e-mail: info@protis.cz, www.protis.cz